

NIEUWSBRIEF

Nieuwsbrief coronasluiting VPKB-Leuven

De Zaaier (Vincent van Gogh)

Inhoud

- 2 Gij hebt, o Vader van het leven.
- 3 Gemeentenieuws.
- 8 Houd moed en tot ziens.
- 10 Meditatie: Een uitweg uit het noodlotsdenken.

Gij hebt, o Vader van het leven

*Gij hebt, o Vader van het leven,
de aarde aan de mens gegeven,
het land, de zee is zijn domein.
Gij hebt hem aan het woord doen komen
om tussen werkelijkheid en dromen
getuige van uw Geest te zijn.*

*Uw wijsheid en uw welbehagen
bepalen 's mensen levensdagen
en wijzen hem zijn woonplaats aan.
Hij is ten prooi aan duizend vrezers,
toch mag hij vrij en veilig wezen
en heersen over het bestaan.*

*Hij overmamt de wilde dieren,
vaart uit op zeeën en rivieren,
doorzoekt der aarde donkere schoot.
Ja, hij snelt voort op hoge winden
om de allerlaatste grens te vinden.
Zo vindt hij onverhoeds de dood.*

*Door een geheimenis omsloten,
door alle dingen uitgestoten,
gaat hij op alle dingen in.
Alleen uw woord geeft aan zijn falen,
zijn rustloos zoeken en verdwalen
een onuitsprekelijke zin.*

Jan Wit (1914-1980)

BLIK OP VOORBIJE EN KOMENDE PERIODE

Coronacrisis

De sluiting van de kerken in de coronacrisis dateert van zondag 15 maart 2020. Intussen zijn sommige kerken schoorvoetend en in afgeslankte vorm, en met de nodige veiligheidsmaatregelen, open gegaan. Andere kerken, zoals ook de onze, bleven nog gesloten, en daarbij zijn wij dankbaar voor het samenwerkingsverband van de vier VPKB-kerken: Leuven-Mechelen-Noord&Zuid en Vilvoorde, waardoor wij, via digitale weg (en voor wie geen pc heeft per gewone post) gezamenlijke online-diensten konden (en nog steeds kunnen!) verzorgen en ons zo met elkaar verbonden konden en kunnen weten. Onze kerkenraad besloot in haar zoom-vergadering van 11 juni jl. om de kerkdeuren nog veilig dicht te houden (vooral vanwege de grote risicogroep in onze kerk), maar ook (toen de corona-besmettingen in ons land weer even waren afgenomen) om een samenkomst van ontmoeting en gezelligheid te organiseren, buiten in de kerktuin, op zondag 12 juli jl. Die dag was het mooi weer en, met de intussen bekende coronamaatregelen, genoten die zonnige zondagochtend ruim 25 mensen uit onze kerk van elkaars “live” gezelschap.

Hoe verder?

Ook sprak de kerkenraad in haar bovengenoemde vergadering de hoop uit dat onze kerk weer op een verantwoorde wijze zou kunnen opengaan. Zij dacht daarbij aan de **startzondag** in september (datum nog niet vastgelegd). Of dat zo is kan nog niet bevestigd of ontkend worden, al ziet het er op dit moment niet naar uit dat ons land zich tegen die tijd afdoende van de coronacrisis zal kunnen bevrijden. Misschien behoren “**buitendiensten**” in onze kerktuin dan wel tot de veilige mogelijkheden. We houden u op de hoogte.

Vlak voor en in de coronacrisis waren er in onze kerk drie overlijdens:

Op 22 januari 2020 overleed Anna Matejkova op de leeftijd van nog maar 19 jaar. Onnodig te zeggen dat het haar, gezien de ziekenhuisbezoeken en de behandeling met chemo, extra inspanningen heeft gekost om toch haar schooldiploma te halen. De diagnose van haar agressieve ziekte kreeg ze zelfs al 19 maanden eerder, in mei 2018. Ze zat toen in het eindexamenjaar van haar middelbare school, Het heilig Hart, in Heverlee. Maar dankzij haar doorzettingsvermogen en de steun van haar leerkrachten en klasgenoten, slaagde zij er toch in om haar eindexamen te halen. En daarmee stond ze dus op de drempel van het einde van een tijdperk met uitzicht op weer nieuwe plannen.

En die plannen had Anna. Ze wilde na school graag een jaar naar Australië voor een academisch jaar in Sydney. Die reis was zelfs al door haar ouders geboekt en betaald. En ja, ze wilde ook graag eens naar Amerika, en naar Korea en zeker naar Tsechië, naar het prachtige Praag waar ze geboren was en ook naar de al even mooie stad Brno, waar haar moeder vandaan komt. Eigenlijk wilde Anna heel de wereld zien.

En steeds weer, ook na harde diagnoses, bleef zij toch licht in het donker zien. Haar blijmoedigheid hield stand tegenover de agressiviteit van haar ziekte. En dat was wellicht niet zozeer omdat ze de diagnoses negeerde, maar vooral omdat ze bewust het hoofd niet wilde laten hangen.

Dat bleek mij toen ze vorig jaar eens in de kerk kwam en mij onverbloemd vertelde dat haar gezegd was dat ze nog maar kort te leven had. Nu, voor minder zou je je verslagen in je kamer terugtrekken en de gordijnen dichtdoen. Maar zij vervolgde en sprak: ik zal het wel zien, want ik heb al vaker meegemaakt dat men zei dat het bijna afgelopen was en toen ging het toch door.

Op die manier is zij er in geslaagd om de weinige tijd die haar nog gegeven was, toch het volle leven te leven. Bijvoorbeeld thuis, binnen het hechte en warme gezin, samen met haar ouders, zus en broers, aan tafel gezelschapspelletjes spelen. Of voor 't slapen nog

naar spannende films kijken. En ook was zij diep dankbaar voor het intense contact dat haar vriendinnen met haar (en zij met hen) onderhielden. Hetzij in het ziekenhuis, hetzij bij haar thuis op de divan, hetzij als ze feestelijk en vol vreugde uitgingen in de stad. Ook maakte het hele gezin in augustus 2019 een bijzondere reis van 10 dagen safari naar Zuid-Afrika.

En ook daarna nog, ondanks de vordering van haar ziekte, bleef Anna plannen maken. Zij wilde bijvoorbeeld graag haar rijbewijs halen. En ook Engels en Spaans studeren aan de universiteit. Het voornemen om haar rijbewijs te halen moest ze al snel opbergen, dat was er toch teveel aan, maar in oktober 2019 ging ze daadwerkelijk naar de faculteit letteren van de KU-Leuven. En nog tot 10 januari van dit jaar, dus amper 12 dagen voor haar dood, heeft ze samen met haar vriendinnen en studiegenoten zitten blokken op de Universiteitsbibliotheek, want zij wilde graag examen doen op 17 januari. Tot op 't laatst heeft zij op die wijze nog het onderste uit de kan van haar leven willen en kunnen halen.

De zeer druk bezochte afscheidsdienst vond plaats op dinsdag 28 januari 2020 in onze kerk.

We zijn dankbaar de rebelse, levenslustige en inspirerende Anna gekend te hebben en denken met veel warmte en waardering terug aan haar (spontane) medewerking aan de kindernevendiensten en wensen

haar ouders Pavel en Marie en haar zus Eliska en broers Daniël en Jan goede moed, vanuit het vertrouwen dat, ook al worden dalen van diepe duisternis ons in dit leven niet bespaard, wij toch nooit uit de handen zullen vallen van God, de Goede Herder.

Op 11 april 2020 overleed Jozef ('Jef') Stevens op 93-jarige leeftijd. Jarenlang, totdat hij enkele jaren geleden naar zijn geboortegrond in Millen verhuisde, naar het woonzorgcentrum 'Huyse Elckerlyc' (precies op de plek waar vroeger ook zijn geboortehuis stond, zo liet Jef ons ooit met trots zien), bezocht Jef, die als gelovige thuis was in de katholieke Universitaire Parochie van Leuven, maar zichzelf eveneens tot warme minnaar van de oecumene bestempelde, onze protestantse kerkdiensten. Vooral als er avondmaal gevierd werd, was Jef er graag bij.

Na de kerkdiensten was hij vervolgens ook stevast van de partij tijdens het sociale koffie-uurtje en niet zelden sprak hij dan zijn blijdschap uit voor het gemeenschappelijke delen van zowel het geloof als de ontmoetingen en de gesprekken tussen koffie en cake.

Ook maakte Jef die jaren, evenals zijn reeds eerder gestorven vrouw Rachel, deel uit van de senioren-groep van onze kerk, waar hij zich energiek inzette voor de samenstelling en voorbereiding van de toentertijd in die groep georganiseerde gespreks-onderwerpen.

Niet zelden stak hij daarbij onder stoelen of banken dat de Bijbel voor hem een boek was dat ons de weg wijst uit zinloosheid en nihilisme. Uit het niets van de dood, naar het volle leven voor Gods aangezicht. Van het lezen uit de Bijbel had Jef dan ook een dagelijkse en intense bezigheid gemaakt. Niet voor niets is op zijn overlijdensbericht te lezen:

“Luister, luister naar Mij; dan eet je wat goed is, dan verzadig je jezelf aan een heerlijke spijs en je zult leven.” (Jes.55:2-3).

Men zou kunnen zeggen dat Jef de Bijbel las in de toonsoort van Pesach en Pasen: ook in die bijbelse feesten wordt ons immers de uittocht uit dood en verderf verkondigd, op weg, weliswaar eerst nog in en door de woestijn, (lees: eerst nog in en door de gebrokenheid van deze wereld), maar wel met de belofte op zak dat na de woestijn de toekomst aanbreekt van het nieuwe leven op Gods Nieuwe Aarde.

Op vrijdagmiddag 7 april 2020 vond de afscheidsdienst plaats, in intieme familiekring, in rouwcentrum Theunissen te Zichen. De dienst (in coronastijl) was te volgen op het internet.

Wij betuigen de familie ons innige medeleven, en wensen hen goede moed vanuit het vertrouwen dat zelfs “geen mus ter aarde valt zonder de nabijheid van God” (Matth.10:29-31).

Op 10 juni 2020 overleed Frank Marivoet op 72-jarige leeftijd. Frank was reeds zoveel jaren verbonden aan de protestantse kerk te Leuven, dat het diep wroeten is in de geschiedenis van onze kerk om te achterhalen hoe ver zijn engagement teruggaat. Zijn verbondenheid met onze kerk dateert al uit de jaren zeventig van de vorige eeuw, ten tijde dat ds. Otto Willems (die in 1969 in Leuven werd beroepen) daar predikant was! Vervolgens, ook ten tijde van het daaropvolgende predikantschap van ds. Piet Bouman te VPKB-Leuven (1980 t/m 2000) tot heden toe!

Gedurende al die jaren heeft Frank zich voor onze kerk ingezet, op de meest uiteenlopende manieren, als kerkenraadslid (zowel als lid, voorzitter en als secretaris), als kerkelijk onderhandelaar met de overheid, en deed hij ook het werk van koster, archivaris en liturg. Zo gaf hij gedurende meerdere decennia een zeer volledig en handzaam liturgisch “directorium” (kerkelijke kalender) voor het A-, B-, en C-jaar uit, als praktische leidraad bij de voorbereiding van erediensten, niet alleen met verwijzing naar de kerkelijke leesroosters, maar ook met liederensuggesties en uitleg bij de zondagen en liturgische periodes van het kerkelijk jaar. Zelfs fungeerde hij daarbij niet zelden als dichter en liedschrijver van kerkelijke gezangen.

Daarnaast was Frank ook meer dan dertig jaar actief als zeer gewaardeerd radiopastor bij de nationale

omroep (BRT/VRT) voor de VPKB. Vervolgens was hij, sinds het laatste decennium, eveneens werkzaam als gevangenisalmoezenier in de centrale gevangenis te Leuven en ook begeleider en verzorger van Bijbelse oecumenische gesprekskringen in verschillende Leuvense kerken. En alsof dat allemaal nog niet genoeg was, kennen velen van ons hem al vele jaren als regelmatig en graag gezien (en gehoord) gastvoorganger in onze kerk.

Op woensdagmiddag 17 juni vond, in intieme familiekring, de dankdienst voor het leven van Frank plaats, in Aula Eikenveld van Begraffenissen Pues te Herent. De dienst (in coronastijl) was te volgen op het internet.

Wij betuigen zijn man Rudi en heel zijn familie ons innige medeleven, en wensen hen goede moed vanuit de blijde boodschap dat deze wereld, vol storm en ontij, met Jezus als “stuurman”, op weg is “naar de overkant”, zoals het beschreven staat in het Marcus-evangelie over “De storm op zee” en ook in de verwijzing naar dat verhaal op het overlijdensbericht van Frank:

"Aan het eind van de dag, toen het avond was geworden, zei Jezus tegen hen: "Laten wij oversteken naar de overkant." (Marc.4: 35)

Proponentschap Heleen Ransijn

Zoals niemaand van u ontgaan zal zijn was Heleen Ransijn als theologisch proponent (stagiair) werkzaam in onze kerk vanaf begin november 2019. Vele malen is zij daarbij, met haar breed gewaardeerde preken, in onze kerk, voorgegaan, heeft gesprekskringen en kindernevendiensten begeleid, mensen bezocht en vergaderingen bijgewoond enz., steeds tot grote appreciatie van de betrokkenen. Op die wijze heeft Heleen een warme en hechte band gesmeed met velen uit onze kerk. Het was de bedoeling dat Heleen nog zou voorgaan op de zondagen: 15 maart, 29 maart en als afscheid tot slot op zondag 26 april. Helaas kon zij vanwege de coronacrisis (vanaf zondag 15/3) geen live afscheid meer van ons nemen. Maar zij klom echter wel in de pen om ons “toe te wuiven” (zie hieronder).

Jaarvergadering en BR-verkiezingen

Normaal gezien zou onze jaarvergadering, met dit keer ook de verkiezingen voor de (grote helft) van de bestuursraad, plaatsgevonden hebben op zondag 29 april. Tot nader order werden deze verkiezingen door de Vlaamse regering voorlopig opgeschort en intussen maakte zij (alweer tot nader order) bekend dat deze verkiezingen tussen 1 juli en 30 november 2020 georganiseerd dienen te worden. Of dat daadwerkelijk zal lukken zal afhangen van het verloop van de coronacrisis. We houden u op de hoogte.

Zomerverlof

Van 02/08/20 t/m 23/08/20 is dominee Ernst Veen met verlof. op vakantie. Voor kerkelijke of pastorale hulpverlening kunt u zich wenden tot het synodebureau van de VPKB die u in contact kan brengen met andere protestantse kerken en/of predikanten uit de regio: VPKB-Synodebureau, Brogniezstraat 44, 1070 te Brussel, tel. 02-511.44.71. Op de website van de VPKB kunt u ook zelf naar andere kerken en predikanten zoeken, zie: <https://nl.protestant.link>

EV

Houd moed en tot ziens

Lieve mensen van de VPK Leuven,

Eigenlijk had ik het me heel anders voorgesteld. De laatste viering waarin ik zou voorgaan in Leuven was afgesproken voor zondag 26 april. Daarna kon ik u onder de koffie nog spreken en met een tevreden gevoel het eerste deel van mijn proponentschap afsluiten. Maar ja, toen kwam er een virus langs dat letterlijk alles op losse schroeven zette. De afgelopen weken heb ik nog wel mensen over de telefoon gesproken in het kader van het individuele pastoraat; Ernst en ik hebben in nauwe samenwerking met onze collega's in Mechelen een vorm gevonden voor de zondagsvieringen; en ik werd eerder dan gepland actief in mijn 'eigen' gemeente in Vilvoorde, gewoon omdat de situatie erom vroeg. En intussen liep de tijd gewoon door. Mijn proponentschap in Leuven zou tot

en met de maand april duren, wat betekent dat ze op het moment van schrijven bijna afgelopen is. Dus kijk ik maar eens terug op die periode, met en zonder Coronavirus.

Het overheersende gevoel bij dat terugkijken is zonder meer: dankbaarheid. Ik heb me van het eerste moment af aan erg welkom gevoeld bij jullie in Leuven. In Ernst Veen vond ik een bijzonder fijne begeleider, die mij ook alle ruimte gaf om mijn Leuvense werk op mijn eigen manier in te vullen. Deze periode van proponentenschap heeft me ook goed geholpen om thuis te raken in een nieuwe situatie: een ander woonland, andere woonplaats, andere kerk, ander werk. Daarom hierbij mijn grote dank aan Ernst en alle anderen onder u met wie ik op één of ander manier te maken heb gehad in het afgelopen halfjaar. De vaste kerkgangers, de mensen van de lees- en gespreks-groep, van de jongvolwassenen, van de kindernevendienst, mensen met wie ik pastorale gesprekken heb gevoerd.... Ik vergeet er vast nog een paar.

En wat de afscheidsviering betreft: : mijn ‘preekpakje’ hangt nog in de kast in de consistorieruimte, waar het is blijven hangen na viering van 8 maart, omdat ik de volgende zondag “toch weer zou voorgaan”.... Een stille getuige van de totale ontwrichting van alles door het virus. Ik zeg dus voor nu: “tot ziens”, maar vooralsnog nog geen “vaarwel”. Dat laatste houdt u nog van mij tegoed op een moment dat we elkaar

weer ‘van aangezicht tot aangezicht’ kunnen ontmoeten. Tot het zover is: houd moed en heb lief!

Vrede en alle Goeds,

Heleen Ransijn, eind april 2020

Meditatie

EEN UITWEG UIT HET NOODLOTSDENKEN

“Neem je kruis op en volg mij.” Die, enigszins hard klinkende oproep, deed Jezus tijdens zijn leven aan zijn volgelingen (Matt.16:24). Ze zullen er waarschijnlijk wel van geschrokken zijn. Maar ook later hebben mensen zich met schrik afgevraagd: bedoelde Jezus daarmee dat we ons maar lijdzaam moeten neerleggen bij het lijden, bij de nood en de gebrokenheid in ons leven? Zo werd (wordt?) het immers vaak uitgelegd. “Ieder huisje heeft z’n kruisje”, zegt het spreekwoord. We spreken over ‘het kruis dragen’ van een zwaar levenslot. En vul dan maar in: van ziekte, pandemie, coronacrisis, economische malaise, gebrokenheid... Het kruis is dan symbool voor alles wat triest en somber stemt. Als een (nood)lot waaraan niet te ontkomen valt en waarin een mens zich lijdzaam dient te schikken. In het verlengde daarvan wordt het christelijk geloof al gauw een loodzware en vreugdeloze aangelegenheid, met de gedachte dat rampen, catastrofes en ziekte, een straf

of beproeving van Godswege zijn. Gepaard gaande met het godsbeeld van een God die het lijden meer waardeert dan de levensvreugde en de lijdzaamheid meer dan het verzet.

Keuze voor het leven

Maar voor Jezus is het kruis het regelrechte gevolg van zijn vertrouwen op Het Goede Leven, waartoe God ons bestemd heeft. Een keuze, juist tegen het dictaat van noodlot en dood. Waar wij onze wegen zien doodlopen, trekt Jezus het spoor toch verder. Want wie Jezus op zijn levensweg volgt, ziet keer op keer dat Hij de nood niet passief aanvaardt, maar dat hij actief kiest om midden in de ellende te gaan staan. Dat Hij aanwezig en nabij is, daar waar mensen lijden en gebukt gaan. Melaatsen en marginalen geeft Hij weer een plaats in de samenleving. Hongerigen en dorstigen geeft hij eten en drinken. Zieken komt hij te hulp. Verlamden richt hij op. Onrechtvaardigheid klaagt Hij aan. Steeds weer kiest Jezus voor het leven en tegen de dood- (lopende wegen). Het begrip “kruis” geeft wel aan dat Jezus wist dat het leven geen “rozentuin” is. Maar het betekende bij Jezus niet dat je je maar moest neerleggen bij lot en wanhoop.

Bange en al te vlotte verklaringen

Intussen sluipt berusting en lijdzaamheid er gemakkelijk bij ons in. Soms zichtbaar in stille gelatenheid en wanhoop. Soms meer verborgen, bijvoorbeeld

wanneer we het lot van allerlei bange en al te vlotte vooroordelen of verklaringen voorzien. Want ook dat kan een vorm zijn van berusting in de ellende. Je hoort wel eens zeggen: "Het is geen wonder dat die man drugsverslaafd is, zijn vader was het ook." "En de werkloosheid, dat komt door al die vluchtelingen en vreemdelingen." "En het verkeer maakt nu eenmaal slachtoffers, niets aan te doen." "En die coronacrisis is een straf van God." "Nee, het komt door de 5G-masten of door aliens die het op ons gemunt hebben." "En van dat gevaarlijke virus komen we nu toch nooit meer af." "En de klimaat-crisis komt door de grote onaantastbare bedrijven die toch maar doen waar ze rijk van worden, als gewone mensen kunnen we daar helaas niets aan doen."

Maar Jezus werkt niet met lijdzame en vlotte verklaringen die tot berusting, angst en verlamming leiden. Zeg Jezus niet dat er niets aan te doen valt, aan persoonlijke ellende of wereldleed, aan oorlogen, onrecht, martelingen, honger, aan de gevaren van het snelverkeer, aan ziekte en kwalen. Zeg Jezus niet dat alles nu eenmaal moet gaan zoals het gaat en dat verzet en (tegen-)actie geen zin heeft. Want dat is het tegendeel van je kruis opnemen en betekent zoveel als de rode loper breeduit uitrollen voor het noodlots- of complotdenken.

Het is waar: "neem je kruis op" is vaak geïnterpreteerd als: leg je erbij neer. Maar als Jezus één ding

niet deed was het dat. En Hij zegt er nog iets bij: Neem je kruis op... en volg Mij. En dan wordt duidelijk dat het niet gaat om bij de pakken neer te zitten, maar om op te staan en in te gaan tegen de ‘fatale’ loop der dingen. Wie Jezus volgt ziet een weg die midden door de dood toch naar het leven leidt. Een weg die lijdt langs zieken en gewonden, langs uitgetelden en hopelozen, langs onrecht en dood. Een weg die uitleidt uit de tirannie van de voldongen feiten en de loop der dingen. Een exodus uit de slavernij van wanhoop en berusting, van kruis en dood.

Voor ons betekent dat vandaag concreet, niet dat we alles zomaar ten goede kunnen keren, niet dat we alle lijden en gebrokenheid hier op aarde kunnen helen, maar wel dat we, vanuit het vertrouwen op de komst van Gods Nieuwe aarde, niet het hoofd hoeven laten hangen en de gebrokenheid van de wereld niet als een onomkeerbaar noodlot hoeven te beschouwen. Dat we bv. het onveilige verkeer niet op z’n beloop moeten laten. Dat we de klimaatcrisis niet als een onvermijdbaar gevolg moeten zien van ons handelen. Dat we oorlog en vluchtelingen schap niet moeten zien als iets dat er “nu eenmaal bij hoort”. Dat we de coronacrisis niet moeten beschouwen als een onafwendbaar verschijnsel waar toch niets tegen te doen is. Er is van alles tegen te doen, maar we moeten het wel doen en vooral: samen doen, als medebouwers aan Gods

Koninkrijk.

Anders gezegd: we zijn geroepen om “ons kruis op te nemen”, dat wil zeggen: om ons niet zomaar uit te leveren aan lijdzaamheid en wanhoop, maar om wel op te staan uit het noodlotsdenken. Om ons niet lijdzaam neer te leggen bij de gebrokenheid van de wereld, maar om met z’n allen uitwegen te blijven zoeken uit het doolhof van onze doodlopende wegen.

In het vertrouwen dat we op weg zijn, uit het land van slavernij naar het land vloeiende van melk en honing, waar de nood en dood niet meer is en het leven zal bloeien als een roos.

Ernst Veen

